

слід визначати як різницю між платою кредиторю (кредитна ставка, комісійні платежі) і розміром фіксованої пільгової ставки за кредит, яка підлягає сплаті сільськогосподарським позичальником.

У створенні вітчизняної системи кредитування сільського господарства основну роль має відігравати держава, яка повинна сприяти наближенню економічних інтересів кредитора і сільськогосподарського позичальника шляхом регулювання та послаблення негативного впливу факторів, які визначають розвиток кредитних відносин.

Література.

1. Сомик А. В. Особливості розвитку системи сільськогосподарського кредитування в зарубіжних країнах // Економіка АПК. – 2002. - №8. – С. 136 - 141.

2. Котик А.В. Історичні витoki грошово-кредитних відносин // Організаційно-економічні проблеми розвитку АПК / За ред. П. Т. Саблука. – К: ІАЕ УААН. – Ч.3, 2001. - С. 79 – 82.

3. Шиндирук І.П. Кредитування діяльності сільськогосподарських товаровиробників // Економіка АПК. – 2002. – №10. – С. 89-95.

4. Коваленко В.В. Особливості кредитування підприємств і організацій в сучасних умовах // Фінанси України - 2000 - № 10 – с.84-88.

5. Свиноус І. Проблеми кредитного кооперування особистих селянських господарств // Вісник НБУ. – 2003. – №8. – С. 46-48.

6. Юдин А. Государственное регулирование и кредитование сельского хозяйства у Великобритании и США // Международный сельскохозяйственный журнал, - 1992. - №5. – С. 23-29.

ПРО НЕОБХІДНІСТЬ РОЗВИТКУ НЕТРАДИЦІЙНИХ ДЖЕРЕЛ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АГРАРНОГО СЕКТОРА ЕКОНОМІКИ

**ДЕРІЙ І.В.,* АСПИРАНТ,
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Сучасні умови реалізації кредитних відносин в аграрному секторі економіки не завжди відповідають об'єктивним вимогам галузі щодо реалізації її кредитного обслуговування. Функціонування будь-якого підприємства передбачає його розширене відтворення. Для

* Науковий керівник – Галушко В.П., д.е.н., професор, член-кор. НААНУ

відтворювального розвитку суттєве значення мають джерела фінансування діяльності суб'єктів господарювання. Але наявні джерела фінансування не забезпечують в достатній мірі потреби підприємств. Загальна оцінка фінансового забезпечення діяльності виробників-аграріїв полягає у тому, що спостерігається:

- високий рівень спрацьованості основних засобів;
- низькорентабельність або збитковість підприємств;
- можливість виникнення фінансових втрат при споживанні дорогих позичених коштів;
- мізерне цільове фінансування аграрного сектора економіки.

Наявні проблеми у фінансовому забезпеченні змушують підприємства шукати нетрадиційні для вітчизняної економіки джерела фінансових ресурсів. До основних нетрадиційних джерел фінансування можна віднести:

- фінансовий лізинг;
- факторингові операції;
- форфейтування;
- агрострахування.

Актуальність розвитку лізингових відносин в Україні обумовлена незадовільним станом матеріально-технічного забезпечення підприємств, найбільше це проявляється в аграрному секторі. З ряду об'єктивних і суб'єктивних причин така форма залучення аграрними підприємствами додаткових фінансових ресурсів має обмежений характер і не відіграє поки що вагомій ролі у підвищенні рівня їх механічної оснащеності. До таких причин відносяться недосконалість законодавства про лізинг, монопольне становище лізингодавців на ринку лізингових послуг, слабе фінансово-економічне становище багатьох аграрних підприємств, їх неспроможність своєчасно та в повному обсязі сплачувати лізингові платежі, висока вартість лізингових угод, яка пропонується рядом лізингових компаній [3, с.67].

Суть факторингу полягає в тому, що факторингова компанія купує у своїх клієнтів їхні платіжні вимоги до покупців на умовах негайної оплати 80-90% вартості від фактурованих поставок та сплати решти частини за вирахуванням комісійних і процентів за кредит у суворо визначені терміни незалежно від надходження виручки від покупців. В умовах значного рівня заборгованості українських підприємств важливо розвивати даний вид фінансового забезпечення, однак цього не відбувається.

Форфейтування є юридично найпоширенішим засобом

рефінансування комерційного кредиту. Переваги його, особливо для сільськогосподарських підприємств-експортерів, пов'язані, у першу чергу, із повним перенесенням валютних, комерційних, політичних, переказних та інших видів ризику на форфейтера (банк), що робить форфейтування найкращим видом кредиту для продавця [1, с.51].

Одним із важливих, технічно та економічно доцільних механізмів фінансового забезпечення сільськогосподарських підприємств, які стимулюють їх до активного управління своїми фінансовими ризиками є агрострахування. В умовах значних аграрних ризиків важливе значення має державна підтримка страхування, яка надається Фондом аграрних страхових субсидій шляхом надання страхової субсидії у розмірі 50 % від вартості страхових премій (внесків), страхової франшизи при комплексному та індексному страхуванні сільськогосподарської продукції, а також страхуванні капітальних активів [2, с.150]. Але сьогодні національний страховий ринок України в аграрній сфері залишається найменш розвинутим. До основних проблем налагодження ефективної системи агрострахування в Україні належать: відсутність закону, який би регулював відносини між страховими компаніями і сільгоспвиробниками, відсутність захисту споживачів послуг агрострахування, недостатня проінформованість аграріїв про різні функціональні та операційні аспекти, проблеми з перестраховуванням ризиків, відсутність механізмів ефективного використання страхових коштів.

На наш погляд, найбільш цікавим і повчальним для України буде досвід Канади, Іспанії, Франції, де групи (агентства), що займаються управлінням системою агрострахування, забезпечують її ефективне функціонування та взаємодію всіх ланок цього процесу.

Зараз Міжнародна фінансова корпорація (IFC) за фінансування Канадського агентства з міжнародного розвитку (CIDA) впроваджує Проект розвитку агрострахування в Україні.

Однак функції Агентства та підходи до управління його діяльністю поки що не розроблені, не визначені також видатки, пов'язані з його роботою [2, с. 148].

Отже, для ефективного відтворювального розвитку у сільськогосподарських підприємств виникає необхідність в залученні нетрадиційних для вітчизняної економіки джерел фінансових ресурсів. Але для цього потрібно в першу чергу, досконально вивчити досвід країн, де вже застосовується даний інструмент (механізм) залучення фінансових ресурсів, а по-друге, створити необхідний механізм акумуляції та активізації коштів і відповідну законодавчу базу.

Література.

1. Гудзь О.Є. Фінансово-кредитна інфраструктура аграрної сфери України / О. Є. Гудзь // Економіка АПК. – 2009. – №6. – С.59-63.
2. Гутко Л.М. Досвід державної підтримки страхування ризиків сільськогосподарського виробництва // Економіка АПК. – 2009. - №10 -С. 147 – 152.
3. Плетенецька С.М. Лізинг як джерело фінансування АПК//Вісник.Економіка.-2009.-Вип. 54.-С.67-69.

УДОСКОНАЛЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ У ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВАХ

**ЄРМАКОВА М.В.,* СТУДЕНТКА,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА**

У сільському господарстві України фермерські господарства виступають окремою організаційною формою, які створюються та функціонують на підставі Закону України «Про фермерське господарство».

Фермерські господарства є суб'єктами малого підприємництва, роль яких у ринковій економіці має важливе значення. Вона полягає у тому, що мале підприємство насичує ринок товарами та послугами, оперативно реагує на зміни кон'юнктури, надаючи ринковій економіці необхідної гнучкості, розв'язує проблему зайнятості, створюючи додаткові робочі місця, сприяє послабленню монополізму та розвитку конкуренції.

Фермерське господарство – це особливий вид аграрного формування, який слід розглядати, як товарне, високоорганізоване господарство з високою агрокультурою виробництва.

У 2008 році в Україні налічується понад 42 тис. фермерських господарств (з них близько 1,2 тис. у Харківській області), що порівняно з 1995 роком становить ріст 22%. Площа сільськогосподарських угідь, що знаходяться в розпорядженні фермерських господарств зростає проти базового періоду у 5,5 разів. Питома вага фермерських господарств, які мають у своєму складі до 50

* Науковий керівник – Веретельник Н.І., старший викладач